

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie
Poziom podstawowy

Listopad 2012

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	A. stanowione B. zreszeniowe C. naturalne D. zreszeniowe 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
2.	A. fałsz B. prawda C. fałsz D. prawda 1 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
3.	Chiny, Francja, Rosja, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania 5 pkt – poprawne wymienienie pięciu stałych członków ONZ 4 pkt – poprawne wymienienie czterech stałych członków ONZ 3 pkt – poprawne wymienienie trzech stałych członków ONZ 2 pkt – poprawne wymienienie dwóch stałych członków ONZ 1 pkt – poprawne wymienienie jednego stałego członka ONZ 0 pkt – niepoprawne wymienienie wszystkich stałych członków ONZ lub brak odpowiedzi	0–5
4.	Przykładowa odpowiedź: Strajk włoski to strajk, w czasie którego pracownicy wykonują swoje obowiązki mało wydajnie, w sposób skrajnie drobiazgowy, aby utrudnić funkcjonowanie zakładu/instytucji. 1 pkt – podanie poprawnego opisu lub definicji 0 pkt – podanie niepoprawnego opisu lub definicji lub brak odpowiedzi	0–1
5.	A. równości B. bezpośredniości C. powszechności D. tajności głosowania 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.	1. B 2. C 3. D 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–3
7.	A. c B. c C. d D. a 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
8.	A. Niemiecka Republika Demokratyczna (Niemcy), Czechosłowacka Republika Socjalistyczna (Czechosłowacja), Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 1 pkt – poprawne wymienienie wszystkich państw 0 pkt – niepoprawne wymienienie państw lub brak odpowiedzi B. Republika Federalna Niemiec (Niemcy), Republika Czeska (Czechy), Republika Słowacka (Słowacja), Ukraina, Republika Białorusi (Białoruś), Republika Litewska (Litwa), Federacja Rosyjska (Rosja) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
9.	A. państwo unitarne/jednolite B. państwo złożone/federacja C. półprezydencki/prezydencko-parlamentarny/semiprezydencki D. monarchia 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
10.	A. Platforma Obywatelska; Donald Tusk 2 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii oraz imienia i nazwiska jej lidera 1 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii lub imienia i nazwiska jej lidera 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi B. Prawo i Sprawiedliwość; Jarosław Kaczyński 2 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii oraz imienia i nazwiska jej lidera 1 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii lub imienia i nazwiska jej lidera 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi C. Polskie Stronnictwo Ludowe; Janusz Piechociński (uznaje się także odpowiedź: Waldemar Pawlak) 2 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii oraz imienia i nazwiska jej lidera 1 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii lub imienia i nazwiska jej lidera 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi D. Sojusz Lewicy Demokratycznej; Leszek Miller 2 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii oraz imienia i nazwiska jej lidera 1 pkt – podanie poprawnej pełnej nazwy partii lub imienia i nazwiska jej lidera 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–8

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
11.	A. sądy rejonowe B. wojskowe sądy okręgowe C. wojewódzkie sądy administracyjne 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–3
12.	UNHCR – Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych (NZ) ds. Uchodźców (Urząd Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych (NZ) ds. Uchodźców) MKCK – Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża KOR – Komitet Obrony Robotników ROPCİO – Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela 4 pkt – podanie czterech poprawnych pełnych nazw 3 pkt – podanie trzech poprawnych pełnych nazw 2 pkt – podanie dwóch poprawnych pełnych nazw 1 pkt – podanie jednej poprawnej pełnej nazwy 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych pełnych nazw lub brak odpowiedzi	0–4
13.	A. prawem naturalnym/natury B. prawo pozytywne/stanowione C. norma prawna D. przepisem prawnym 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
14.	C 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
15.	A. 3 (Zgromadzenie Parlamentarne) B. 2 (Rada Bezpieczeństwa) C. 4 (Komitet Regionów) D. 1 (Rada Północnoatlantycka) 4 pkt – podanie czterech poprawnych przyporządkowań 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–4
16.	A. Frakcja Czerwonej Armii (RAF) B. Czerwone Brygady C. Hamas 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–3
17.	A. Rada Gospodarczo-Społeczna B. Zgromadzenie Ogólne C. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości 3 pkt – podanie trzech poprawnych nazw 2 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw 1 pkt – podanie jednej poprawnej nazwy 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych nazw lub brak odpowiedzi	0–3

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
18.	<p>A. język kaszubski</p> <p>B. Przykładowa odpowiedź: Tylko w nauczaniu języka kaszubskiego nastąpił wyraźny wzrost liczby szkół i liczby uczniów na wszystkich etapach kształcenia. 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi oraz uzasadnienia 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi, lecz brak uzasadnienia 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–2
19.	<p>A. w sektorze „gry i rozrywka” 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>B. Przyzwolenie na nieograniczony i swobodny obrót dobrami kultury maleje wraz z wiekiem respondentów/im starszy respondent, tym mniejsze przyzwolenie; im młodszy respondent, tym większe przyzwolenie/wraz z wiekiem rośnie odsetek osób nieposiadających zdania w tej sprawie. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>C. Niemcy, Francja, Szwecja 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>D. Przykładowa odpowiedź: Poziom piractwa w danym państwie jest tym wyższy, im niższy jest poziom jego rozwoju cywilizacyjnego/poziom piractwa jest najniższy w krajach wysoko rozwiniętych, a najwyższy w krajach rozwijających się. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>E. w bankowości internetowej 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–5
20.	<p>Amnesty International 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–1
21.	<p>A. inwigilacja – zróżnicowane czynności stosowane do śledzenia zachowań ludzi. UWAGA! Należy uznać również inne poprawne definicje. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>B. wymienienie dwóch z trzech obszarów: instytucje państwowe; miejsce pracy; życie prywatne 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>C. możliwość natychmiastowego i nieograniczonego terytorialnie rozpowszechniania informacji/fotografii 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>D. Przykładowa odpowiedź: USA i Wielka Brytania; np.: ponieważ są to kraje najbardziej zaawansowane technologicznie/ponieważ społeczeństwo tych krajów najszybciej wdraża nowe generacje usług telefonii komórkowej. 2 pkt – poprawne wskazanie państw i trafne wyjaśnienie 1 pkt – poprawne wskazanie państw 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–6
22.	<p>A. autorów i wydawców 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–4

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	<p>B. w dziedzinie prawa oraz edukacji (i świadomości społecznej) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>C. Ponieważ funkcjonuje przekonanie, że zasoby internetu są własnością wszystkich użytkowników/zasoby nie mają konkretnego właściciela, przekonanie, że piractwo pozostanie bezkarne. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>D. Przykładowa odpowiedź: Inaczej „ręka sprawiedliwości”; Temida – grecka bogini sprawiedliwości. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	
23.	<p>A. Przykładowa odpowiedź: przekonanie o bezkarności autorów podobnych stron internetowych dotyczących prezydenta Lecha Kaczyńskiego/reakcja na wcześniejsze obraźliwe wypowiedzi pod adresem prezydenta Lecha Kaczyńskiego 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>B. Przykładowa odpowiedź: Sprzęt został zabrany jako dowód w prowadzonym śledztwie/sprzęt został zatrzymany jako narzędzie popełnienia przestępstwa. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>C. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 1 pkt – podanie pełnej poprawnej nazwy 0 pkt – podanie niepoprawnej nazwy lub brak odpowiedzi</p>	0–3
24.	<p>A. Ich celem jest również zapobieganie piractwu w przyszłości. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>B. prawo cywilne i prawo karne 2 pkt – poprawne wskazanie dwóch gałęzi prawa 1 pkt – poprawne wskazanie jednej gałęzi prawa 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych gałęzi prawa lub brak odpowiedzi</p> <p>C. Zawiadamiają prokuraturę o popełnieniu przestępstwa i składają wniosek o ujawnienie danych. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>D. zawarcie ugody 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p> <p>E. piosenki, fotografie, wideo i e-booki 1 pkt – podanie czterech poprawnych kategorii dzieł 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–6
25.	<p>Uczeń prawidłowo wskazuje różnice między wolnością a anarchią. 1 pkt – poprawne wskazanie trafnej różnicy 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–15

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	<p>Uczeń przedstawia kwestię wolności słowa w internecie – podaje dwa argumenty za ochroną nieograniczonej wolności słowa (np. wolność słowa jest wartością najwyższą, nieograniczona wolność słowa jest gwarantem nieskrępowanej wymiany poglądów i idei) i dwa za koniecznością jej ograniczenia (np. należy uniemożliwić szerzenie w internecie treści związanych np. z przemocą; należy zapewnić użytkownikom internetu minimum ochrony przed skutkami nadużywania wolności słowa – np. obelgami i oszczerstwami).</p> <p>4 pkt – podanie czterech poprawnych argumentów 3 pkt – podanie trzech poprawnych argumentów 2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych argumentów lub brak odpowiedzi</p>	
	<p>Uczeń omawia kwestię ochrony praw autorskich i własności intelektualnej – podaje dwa argumenty za wzmoczoną kontrolą internetu pod tym kątem (np. nielegalny obrót dziełami objętymi prawami autorskimi skutkuje ogromnymi stratami twórców i producentów; straty producentów i twórców mogą przyczynić się do zaniechania działalności twórczej i tym samym stagnacji w dziedzinach działalności związanych z szeroko rozumianą twórczością; nielegalne rozpowszechnianie cudzej własności intelektualnej jest niezgodne z normami prawnymi i moralnymi, a także religijnymi) i dwa argumenty przeciw takiej kontroli (np. darmowy i łatwy dostęp do dóbr intelektualnych przyczynia się do szybszego postępu; darmowy i łatwy dostęp do różnych dzieł zapobiega nadmiernemu i nieuzasadnionemu bogaceniu się producentów).</p> <p>4 pkt – podanie czterech poprawnych argumentów 3 pkt – podanie trzech poprawnych argumentów 2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt – podanie wszystkich niepoprawnych argumentów lub brak odpowiedzi</p>	
	<p>Uczeń zajmuje stanowisko odnośnie do wolności słowa i ochrony praw autorskich oraz uzasadnia je.</p> <p>2 pkt – zajęcie stanowiska odnośnie do wolności słowa i ochrony praw autorskich oraz jego uzasadnienie 1 pkt – zajęcie stanowiska odnośnie do wolności słowa i ochrony praw autorskich oraz brak jego uzasadnienia 0 pkt – brak stanowiska oraz jego uzasadnienia lub brak odpowiedzi</p>	
	<p>Wykorzystanie materiałów źródłowych.</p> <p>2 pkt – poprawne odniesienie się do dwóch kategorii źródeł 1 pkt – poprawne odniesienie się do jednej kategorii źródeł 0 pkt – niepoprawne odniesienie się do materiałów źródłowych lub brak odpowiedzi</p>	
	<p>Uczeń pisze pracę zgodną z poleceniem – artykuł prasowy.</p> <p>2 pkt – praca napisana językiem poprawnym, z logicznym wywodem oraz zastosowanie poprawnej formy wypowiedzi 1 pkt – nieliczne błędy językowe lub logiczne oraz zastosowanie poprawnej formy wypowiedzi 0 pkt – liczne błędy językowe i logiczne lub zastosowanie niepoprawnej formy wypowiedzi</p>	